

Rönesans felsefesi

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Bu maddede kaynak listesi bulunmasına karşın **metin içi kaynakların yetersizliği nedeniyle bazı bilgilerin hangi kaynaktan alındığı belirsizdir**. Lütfen kaynakları uygun biçimde metin içine yerleştirerek maddenin geliştirilmesine yardımcı olun. *(Mayıs 2017) (Bu şablonun nasıl ve ne zaman kaldırılması gerektiğini öğrenin)*

Rönesans felsefesi, 14. yüzyıl sonlarından başlayıp 16. yüzyıllortalarına kadar geçen dönemde, özellikle de 15. yüzyılda ortaya çıkan çok yönlü felsefi gelişmeleri adlandırır. Rönesans felsefesi, genel olarak felsefe tarihinde bir *geçiş dönemi felsefesi* olarak kabul edilir. Bilimde ve düşünce alanında yeni gelişmeler meydana gelmeye başlamış, ortaya çıkan yeni perspektifler ve bilgiler rönesans felsefesini, ortaçağ düşüncesiyle yeni çağ düşüncesi arasında köprü rolünü oynamaya yöneltmiştir.

Rönesans anlam olarak *yeniden doğuş* anlamına gelmektedir. Avrupa'da gerçekleşmiş olan bir olaydır, ancak özellikle Batı Roma'nın sürdürücüsü olan Latin bölümünün, bu gelişmeleri sağladığı söylenebilir, yoksa Doğu Roma'nın rönesansın gelişiminde doğrudan bir etkisi ya da rolü olmamıştır. Batı kültürü ve Batı felsefesi bu dönemde bir anlamda yeniden doğmuştur.

İlkçağda ve ortaçağdaki düşüncelerin bir tekrar incelenmesi ya da tekrar değerlendirilmesi değil, çok daha kapsamlı bir anlamda o zamana kadar tartışlagelen konuların tamamen yeni bir biçimde ortaya konulmaları, önceki çağlardan çok farklı bir insan tipinin ortaya çıkması ve düşünceler geliştirmesi söz konusudur. Rönesans felsefesi aynı zamanda bir geçiş dönemi felsefesi olduğu için önceki çağlar ile daha sonra iyice belirginleşecek olan yeniçağ düşüncesi arasında bir köprü işlevi de görmüştür; böylece önceki tartışmalar yeni formlar ve içeriklerle yeni gelişmelere aktarılmıştır. Rönesans coşkulu, parçalı ve yaratıcı yeniliklerle dolu bir dönemdir.

Tarihsel olarak rönesansın başlangıcını kesin bir şekilde belirlemek güçtür; bu noktada birçok saptamalar vardır. Genel olarak bunun için 1517'deki reformasyon'un başlamasına işaret edilmektedir. Rönesansa etki eden gelişmelerin 14. yüzyılın sonlarından itibaren görmek mümkündür. Bu dönem kilisenin gücünü hem ekonomik hem de düşünsel anlamda kaybetmeye başladığı bir dönemdir. Ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeler belirli bir şekilde felsefi gelişmeleri etkilemiş ve bu dönemde yeni sınırlar göstermiştir.

Dinsel otoritenin zayıflamasına paralel olarak rönesansta felsefe, kendini bağımsızlaştırmaya başlamıştır; bunu da deneyi ve aklı öne çıkararak yapmaya çalışmıştır. Böylece ortaçağdaki kapalı düşünce biçimi açılmaya ve parçalı bir görünümle çoğullaşmaya başlamıştır. Felsefe din adamlarının etkisinden çıkıp farklı konulara sahip yazarlar ve düşünürlerin ilgi alanında yer almaya başlamıştır. Kurulan üniversiteler bu bakımdan önemli bir rol oynamıştır. Rönesans felsefesi buna bağlı olarak farklı düşüncelerin, felsefe sorularını farklı yollardan değerlendiren felsefe eğilimlerinin varolmasını sağlamıştır. Bu yönelimlerin ortak bir paydası varsa, o da skolastik felsefeye karşı koymak olarak belirtilebilir.

Skolastik felsefe inanç ile bilgi ya da din ile felsefe arasındaki ilişkinin belirlenmesi konularında açık olmayan bir yol izlemiş, ve bunları birbirlerine indirgemeye yönelmiştir. Orta Çağın sonlarına doğru bu yaklaşım iyice çözülmeye başlamış ve din-felsefe ilişkisi birbirinden uzaklaşmaya yönelmiştir. Felsefe giderek bağımsızlaşacak ve rönesansta kendi başına bir güç kazanacaktır. Özellikle bu kopuşta nominalizmin etkisini belirtmek gerekir. Doğrunun çift nitelikliliği, bilgi bakımından doğru olmayan bir şeyin inanç bakımından doğru olabileceği düşüncesi bu dönemde temellendirilmiştir. Böylece inanç ile bilginin sınırları kesin olarak birbirinden ayrıştırılmış olmaktadır. Skolastiğin son dönemleri bu anlamda rönesans felsefesinin oluşmasının ipuçlarını verir.

Bu özerkleşme süreçlerinin bir parçası olarak birey öne çıkmış, felsefe de insan düşüncesinde sorun olan her şeyin irdelendiği bir disiplin olarak yeniden ele alınmaya başlanmıştır. Parçalı, renkli, monolitik olmayan rönesans düşüncesi böylece ortaya çıkmıştır.

Rönesans

Atina Okulu (1509–1511), Raphael

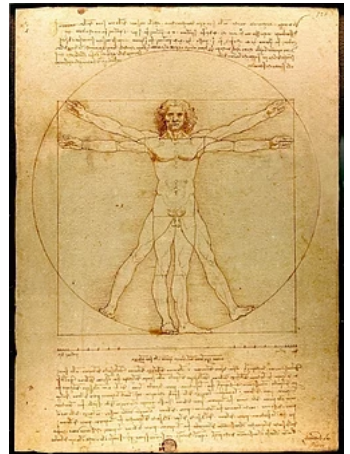
Konular

HümanizmCoğrafi keşiflerMimarlıkDansGörsel sanatlarEdebiyatMüzikFelsefeBilimTeknolojiHarp

Bölgeler

İngiltereFransaAlmanyaİtalyaPolonyaPortekizİspanyalskoçyaKuzey AvrupaFelemenk ülkeleri

GTD

Rönesansa damgasını vuran Leonardo da Vinci'nin ünlü çalışması

İçindekiler

Reformasyon

Hümanizm

Restorasyon dönemi felsefi akımlar

Platonizm
Aristotelesçilik
Atomizm
Kuşkuculuk

Rönesans düşünürleri

Erasmus
Nikolas Kopernikus
Thomas More
Francis Bacon
Machiavelli
Leonardo

Ayrıca bakınız

Kaynakça

Reformasyon

Ana madde: Reformasyon

Rönesans felsefesi, felsefe dünyasındaki gelişmelerin yanı sıra yeni bir din, devlet, hukuk ve toplum düşüncesi de getirmiştir. Bu yeni gelişmeler özellikle din alanında olmak üzere bir *reformasyon hareketi* olarak meydana gelmiştir. Reformasyon bir din hareketi olarak doğmuştur, Martin Luther'in başlattığı süreç Protestanlığı yaratacak ve 30 yıl savaşları olarak bilinen olayları meydana getirecektir. Reformasyon da özellikle Alman mistisizminin belirleyici bir rolü de vardır. Reformasyon, bu anlamda Ortaçağ'da katolik kilisesine karşı gelişen tepkinin bir sonucudur, kaynağı mistisizm olan bir hareketle yükselmiş ancak buna bağlı kalmayarak giderek mistisizmden uzaklaşmış, yeni bir din görüşü altında *sistemeleştirilmiş* ve *kurumlaşmıştır*. Reformasyon bu anlamda daha geniş sonuçlar doğuracak olan din de yenilenme hareketidir.

Hümanizm

Ana madde: Hümanizm

Hümanizm, rönesans felsefesinin gündeme getirdiği en önemli sorunun *insan sorunu* olmasına bağlı olarak gündeme giren bir yönelimdir. İnsanı temel alan ve onun ne olduğunu, bu dünyadaki yerinin ve anlamının ne olduğunu gündeme getiren eğilim bu anlamda hümanizmdir. Bir başka anlamda da hümanizm, antikçağ felsefesinin kaynaklarına ve anlaşılmasına yönelik ve onların yeniden bir değerlendirilmesi girişimi olarak ortaya çıkmıştır. Ancak hümanizm esas ve yaygın anlamda, yeni meydana gelen modern insanın yeni dünya görüşü ve yaşam anlayışı olarak anlam kazanmıştır. Rönesans özellikle İtalya'da meydana gelen güçlü bir akım olmuştur; aynı şekilde hümanizm de ilk olarak ortaya çıkar. Hümanizm bu anlamda bir *gerçek insan* arayışdır ya da insanı gerçek olarak temellendirme arayışı. Bireysellik bu akımda önemli bir öğedir. Şair Francesco Petrarca hümanist düşüncenin ilk atalarındandır. Bireyselliği ve hümanizmi ile en önemli isimlerden biri ise Michel de Montaigne'dir. Ayrıca hümanist düşüncenin ünlü ve kurucu isimlerinden biri olarak Erasmus'u da anmak gerekir.

Bireysel ve hümanist düşüncenin öncülerinden Montaigne

Restorasyon dönemi felsefi akımlar

Platonizm

Ana madde: Platonizm

Aristotelesçilik

Ana madde: Aristotelesçilik

Atomizm

Ana madde: Atomizm

Kuşkuculuk

Ana madde: Kuşkuculuk

Rönesans düşünürleri

Erasmus

Ana madde: Erasmus

Nikolas Kopernikus

Ana madde: Kopernik

Thomas More

Ana madde: Thomas More

Francis Bacon

Ana madde: Francis Bacon

Machiavelli

Ana madde: Niccolò Machiavelli

Leonardo

Ana madde: Leonardo Da Vinci

Ayrıca bakınız

- Antikçağ felsefesi
- Orta Çağ felsefesi
- Aydınlanma çağı felsefesi
- Doğa bilimleri

Kaynakça

- *Gerçekçi Düşüncenin Kaynakları/Başlangıçtan Yeniçağ Düşünce tarihi*, Afşar Timuçin, De Yayınevi.
- *Felsefe tarihi*, Macit Gökberk, Remzi Kitabevi.
- *Bilimler tarihi ve Felsefesi*, Nejat Bozkurt.
- *Felsefe Sözlüğü*, Ahmet Cevizci, Paradigma Yayınları.

GTD	
<u>Genel</u>	<u>Felsefe tarihi</u> (<u>Antik Çağ</u> · <u>Orta Çağ</u> · <u>Rönesans</u> · <u>17. yüzyıl</u> · <u>Aydınlanma</u> · <u>19. yüzyıl</u> · <u>20. yüzyıl</u>) · <u>Batı felsefesi</u> (<u>Kıta felsefesi</u>) · <u>DC</u>
<u>Dallar</u>	<u>Estetik</u> · <u>Etik</u> · <u>Epistemoloji</u> · <u>Mantık</u> · <u>Metafizik</u> · <u>Felsefe tarihi</u> · <u>Bilim felsefesi</u> (<u>Coğrafya</u> · <u>Tarih</u> · <u>Matematik</u> · <u>Fizik</u>
<u>Ekoller (Akımlar)</u>	<u>Ampirizm</u> · <u>Ateizm</u> · <u>Atomculuk</u> · <u>Aristotelesçilik</u> · <u>Analitik felsefe</u> · <u>Anarşizm</u> · <u>Antagonizm</u> · <u>Determinizm</u> ·
<u>Otorite kontrolü</u> 	<u>NDL: 00569814</u>

"https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Rönesans_felsefesi&oldid=22496397" adresinden alınmıştır.

Bu sayfa son olarak 22 Mayıs 2020 tarihinde ve 15.15 saatinde değiştirilmiştir.

Metin Creative Commons Atıf-BenzerPaylaşım Lisansı altındadır; ek koşullar uygulanabilir. Bu siteyi kullanarak, Kullanım Şartlarını ve Gizlilik Politikasını kabul etmiş olursunuz. Vikipedi® (ve Wikipedia®) kâr amacı gütmeyen kuruluş olan Wikimedia Foundation, Inc. tescilli markasıdır.